

Shivti B'Veit Hashem – how to Prepare in Chodesh Elul

1. תהלים פרק כז

(ד) אחתו שאלתי מאת יקוֹן אותה אבקש שבתִי בבית־יקוֹן פְּלִימִי חַיִּי לַחֲזוֹת בְּנֶעֱם יְקוֹן וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ מַלְבִּי"ם בִּיאֹר המִילוֹת תהלים פרק כז פסוק ד

(ד) שאלתי (אבקש) הבקשה היא מה שחפץ בלבו, מבקשי ה', בקשו צדק, בקש קהלת למצוא דברי חפץ,

2. פנים יפות דברים פרק יא

(כו) ראה אנכי נותן וגו' את הברכה וגו'. יש לדקדק את הברכה אשר תשמעו ולא אמר אם תשמעו אלא, הענין הוא שאחז"ל [קידושין לט ב] שכר מצוה בהאי עלמא ליכא כי יעקב בחר לו חלקו לעוה"ב, וז"ש דהמע"ה [תהלים כז, ד] אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתִי בבית ה', אף שביקש דהמע"ה בקשות רבות בתהלים, אלא שאחז"ל במסכת תענית [ח ב] דתרי מילי לא מצלין, אמנם כל הבקשות שביקש דהמע"ה אינן אלא אחת שהם כולם פעולות למען יוכל לשבת בבית ה', והיינו דאמר אחת שאלתי כלומר כל אשר שאלתי אינו אלא אחת, ורק אותו אבקש שבתִי בבית ה' בלי טרדה ומניעה, וז"ש את הברכה אשר תשמעו דאין עיקר הברכה בשביל תענוגי עוה"ז, אלא בשביל שתוכלו לשמוע אל מצות ה' אלהיכם, דהיינו לימוד התורה וקבלת המצות בלי מניעה וטרדה, וז"ש ראה אנכי נותן לפניכם היום שאחז"ל [ע"ג א] היום לעשותם ומחר לקבל שכרם, א"כ מה שאני נותן לכם היום דהיינו בעוה"ז אינו בשביל שכר מצות אלא שתוכלו לעבוד את ה' ולעסוק בתורה:

3. תלמוד בבלי מסכת פסחים דף פח עמוד א

ואמר רבי אלעזר: מאי דכתיב והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ה' אל בית אלהי יעקב וגו', אלהי יעקב ולא אלהי אברהם ויצחק? אלא: לא כאברהם שכתוב בו הר, שנאמר אשר יאמר היום בהר ה' יראה, ולא כיצחק שכתוב בו שדה, שנאמר ויצא יצחק לשוח בשדה. אלא כיעקב שקראו בית, שנאמר ויקרא את שם המקום ההוא בית אל:

4. תורה תמימה הערות בראשית פרק כח הערה יט

(ט). ולכן לולא דברי המפרשים נראה דכונת הגמרא מכוונת למ"ש בזוהר פ' יתרו ס"ט ב' בזה"ל, אל הר ה' דא אברהם, דכתיב ב' אשר יאמר היום בהר ה' יראה, דהא אברהם קרי ל' הר, אל בית ה' דא יעקב דקרא להאי אתר בית, דכתיב אין זה כי אם בית אלהים, ואף על פי דכולא חד דרגא, סליקו לדא מן דא, הר לשאר עממין כד אתאן לאעלא תחות גדפוי, בית - לישראל למהוי עמהון כאתתא בבעלה בדיורא חד בחדא ורביעא עלייהו כאימא על בנין, ע"כ, הרי מבואר דמעלת בית מהר אינו ביחס הכבוד ופחיתות, אלא דהר מיוחד ליחס הקדוש ברוך הוא עם שאר האומות [ע"ד הכתוב עמים הר יקראו] ובית ליחוסו עם ישראל, יחס קרוב כאיש ואשה, ומכוון יחס כזה בשם בית ע"ש שהאשה נקראת בית כנודע:

5. ספר נצח ישראל פרק נב

ולפיכך לא היה מי שקראו 'בית' רק יעקב, כי הבית ששם הדירה, הוא החבור בעצם. ולפיכך אברהם, וכן יצחק, אין מדתם מביא החבור הזה - שהוא בבית המקדש - בעצם, רק שלא בעצם. ודבר זה יש לו הסרה, וכמו שהתבאר לך פעמים הרבה, כי הדבר שאינו בעצם, רק בשביל סבה מה, יש לו הסרה. אבל דבר שהוא כן בעצמו, אין לו הסרה, שכך הוא בעצמו. ולפיכך מצד מידת יעקב החבור בעצם, ולדבר זה אין לו הסרה, ולפיכך קרא אותו יעקב 'בית'. ולפיכך נאמר (מיכה ד, ב) "ואל בית אלקי יעקב", שהכוונה בזה שהבית הזה, שהוא החבור של השם יתברך עם הנמצאים בעצם, הוא בשביל "אלקי יעקב", אשר מדת יעקב גורם דבר זה שהשם יתברך דר עם התחתונים על ידי החבור בעצם. ואמר "אל בית אלקי יעקב", רוצה לומר כי הבית עשוי לדירה, לכך הוא חבור בעצם, ודבר כזה אין לו הסרה. אבל ההר והשדה אינו כן, ואם יש לאחד שם דירה, הוא לזמן, בשביל שהיה חפץ לדור שם, ויוסר דבר זה, מאחר שאינו עשוי לדירה. ואינו כמו הבית, כיון שהוא עשוי לדירה, לא יסולק דבר זה.

6. קדושת לוי שמות פרשת שמות

ושמעתיה גם כן בשם הצדיק מו' יחיאל מיכל ז"ל, שפירש הפסוק (תהלים כז, ד) אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש לחזות בנועם ה', בדרך זה, שאחת שאלתי מאת ה' לחזות בנועם ה', אותה אבקש תמיד, שאדע שיש מדריגה למעלה מזו וגבוה מעל גבוהים, ואבקש תמיד לחזות בנועם ה' ולהשיג גם מדריגה זו, ואחר כך כשאשיג גם את זו, אבקש עוד, שאין לזה סוף. עד כאן דבריו. ובזה הצדיקים מוסיפים והולכים בעבודת השם יתברך, שנדמה להם תמיד שאינם עדיין בשלימות, ויודעים תמיד בכל עת מה שחסר להם, דהיינו המדריגה שלמעלה מזו שאינם משיגים עדיין, ובטוחים בהשם יתברך ובישועתו שידעו אורח חיים למעלה להשיג גם ההשגה שחסר להם עתה.

7. קדושת לוי דברים פרשת עקב

או יבואר, ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל כו'. כי הכלל, השם יתברך הוא אין סוף, ואינו מושג מהותו לשום נברא בכל העולמות, לשום מלאך וחיה ואופן, ולא לשום אדם. ובאמת כל מה שאדם עובד יותר ויותר, אז הוא משיג יותר שאינו משיג כלל מהותו יתברך. וזהו הרמז במדרש: 'קדושים תהיו' כו' (ויקרא יט, ב), יכול כמוני, תלמוד לומר כי קדוש אני ה', קדושותי למעלה מקדושתכם (ויק"ר כד, ט), כלומר אתם משיגים תמיד קדושותי למעלה למעלה תמיד עד אין סוף, 'מקדושתכם', כל מה שאתם מקדשים עצמכם יותר אתם משיגים קדושותי שהוא למעלה עד אין סוף. וזהו ששמעתי מהרב הקדוש מוריניו יחיאל מיכל זצ"ל, 'אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש' (תהלים כז, ד), זה תמיד שאלתי שאבקש תמיד מאת ה', וזה הרמז אחת שאלתי מאת ה', זה תמיד שאלתי מאת ה', 'אותה אבקש', שאבקש תמיד מאת ה'.

ודפח"ח. וזהו הרמז 'ועתה ישראל מה ה' אלהיך, כי מ"ה רומז על אין סוף, וזהו 'מה' ה' אלהיך, הוא אין סוף בלתי השגה. 'כי אם ליראה', כי מזה שאינו מושג אי אפשר להיות יראה מפניו כיון שאינו מושג, וזה שאמר 'כי אם ליראה', הוא מושג, דהיינו גדולת הבורא יתברך הוא מושג כדי להיות לאדם יראה מפניו, כמו שאדם משיג כמה מלאכים וכמה שרפים עומדים לפניו באימה וביראה ופחד:

8. שמות פרק כ פסוק כא

מִזְבַּח אֲדָמָה תַעֲשֶׂה לִּי וְזָבַחְתָּ עָלָיו אֶת־עֹלֹתֶיךָ וְאֶת־שְׁלֹמֶיךָ אֶת־צֹאנֶךָ וְאֶת־בְּקָרְךָ בְּכָל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֶזְכֵּר אֶת־שְׁמִי אֲבֹא אֵלֶיךָ וּבְרַכְתִּיךָ:

9. תלמוד בבלי מסכת סוכה דף נג עמוד א

הוא היה אומר כן: למקום שאני אוהב שם רגלי מוליכות אותי, אם תבא אל ביתי - אני אבא אל ביתך, שנאמר בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתך

10. תורה תמימה הערות שמות פרק כ הערה קכ

(קכ) כלשון שהעתיקנו כן הוא בע"י, ובגמ' הנוסחא בשנוי לשון קצת, ובאור הכונה הוא ע"ד הלשון למקום שאני אוהב שם רגלי מוליכות אותי, ואמר הקדוש ברוך הוא, אם אתה תבא אל ביתי, דהיינו לבתי כנסיות ולבתי מדרשות אז אבא גם אני אל ביתך וברכתך, ונראה דסמיך לדרוש כן מלשון אבוא אליך, כלומר אני אבא רק אם אתה תהיה שם, והיינו אליך, אבל אם אתה לא תהיה שם אין זה אליך:

11. דברים פרק טז פסוק ז

וּבְשַׁלְתָּ וְאָכַלְתָּ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְקֹנֵק אֱלֹהֶיךָ בּוֹ וּפְנִיתָ בַּבֶּקֶר וְהִלַּכְתָּ לְאֹהֲלֶיךָ:

12. רש"י הירש דברים פרק טז פסוק ז

"ופנית בבקר והלכת לאהליך": חכמים למדו מאן את ההלכה הכללית ש"כל פינות שאתה פונה מן בוקר ואילך" - כל מי שהביא קרבן במקדש, אפילו הביא רק עופות, מנחות, יין, לבונה או עצים, אל ישוב מעיר ה' מיד אחרי שהשלים את ההקרבה, אלא כולם "טעונים לינה", ועל המקריב לשהות בלילה בהיקף שמסביב למקדש והוא רשאי לשוב רק בבוקר (ספרי). תכלית הקמת המקדש איננה מושגת על ידי המעשה האובייקטיבי של הקרבת הקרבן, אלא ההקרבה תהיה מושלמת רק אם המקדש ומעשיו פעלו עלינו והשפיעו על מחשבותינו ורעיונינו, על רצונותינו ומעשינו. משום כך דורשת התורה: אחרי כל הקרבה במקדש נשהה אנחנו בסביבתו, בקירבת המקדש נרכז את מחשבותינו והרשמים שנתרכזו בלב יבשילו בדומיית הלילה ויתעשרו אחר כך על ידי המחשבות הבהירות של הבוקר. אלה יהיו אוצר הברכה של המקדש, שנישא עמנו אל משכן ביתנו בעירנו.

13. ויקרא פרק ט

(כג) וַיְבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל־אֱהֱלֵ מוֹעֵד וַיִּצְאוּ וַיְבָרְכוּ אֶת־הָעָם וַיֵּרָא כְבוֹד־יְקֹנֵק אֶל־כָּל־הָעָם:

14. רש"י ויקרא פרק ט פסוק כג

ויצאו ויברכו את העם - אמרו ויהי נועם ה' אלהינו עלינו (תהלים צ ז), יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם. לפי שכל שבעת ימי המלואים, שהעמידו משה למשכן ושמש בו ופרקו בכל יום, לא שרתה בו שכינה, והיו ישראל נכלמים ואומרים למשה משה רבינו, כל הטורח שטרחנו, שתשרה שכינה בינינו ונדע שנתכפר לנו עון העגל:

15. תלמוד בבלי מסכת קידושין דף פב עמוד א

רבי נהוראי אומר: מניח אני כל אומנות שבעולם ואיני מלמד את בני אלא תורה, שאדם אוכל משכרה בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא: ושאר כל אומנות אין כן, כשאדם בא לידי חולי או לידי זקנה או לידי יסורין ואינו יכול לעסוק במלאכתו - הרי הוא מת ברעב, אבל התורה אינה כן, אלא משמרתו מכל רע בנערותו, ונותנת לו אחרית ותקוה בזקנותו.

16. חתם סופר מסכת סוכה דף לו עמוד א

דומה לכושי תנן. שמעתי ממ"ו הפלא"ה צ"ל בהא דפליגי רשב"י ור' ישמעאל ר"פ כיצד מברכין ומסקי' הרבה עשו כרשב"י ולא עלתה בידם אמר הוא ז"ל שעשו כרשב"י ולא רשב"י ממש דודאי מי שכוונתו לשם ה' הבוחן מחשבותיו ויודע עשתונותיו בודאי יעלה בידו אלא הם עשו כרשב"י נדמו לו ולא בעצם תוכניותם ע"כ לא עלתה בידם ואמר היינו דאמרי הכא אתרוג הכושי היינו הצדיק המשונה במעשיו ככושי המשונה בעורו הוא כשר אך דומה לכושי שרוצה לדמות עצמו לרשב"י זה פסול כי לא עלתה בידו ע"כ דברי הרב ודפח"ח. מאן ואילך תוספת דברי תלמידו הפעוט כמוני נלע"ד רבי ישמעאל נמי לא אמר מקרא ואספת דגנך אלא בא"י ורוב ישראל שרויין שהעבודה בקרקע גופה מצוה משום יישוב א"י ולהוציא פירותי הקדושי' ועל זה ציותה התורה ואספת דגנך ובעז זורה גורן השעורי' הלילה משום מצוה וכאלו תאמר לא אניח תפילין מפני שאני עוסק בתורה ה"נ לא יאמר לא אאסוף דגני מפני עסק התורה ואפשר אפילו שארי אומניו' שיש בהם יישוב העולם הכל בכלל מצוה אבל כשאנו מפוזרי' בעו"ה בין או"ה וכל שמרבה העולם יישוב מוסיף עבודת ה' חורבן מודה ר"י לרשב"י וע"ז אנו סומכי' על ר' נהוראי במתני' סוף קידושין מניח אני כל אומניות שבעולם ואיני מלמד בני אלא תורה היינו בח"ל וכנ"ל והיינו דמחדש רבא באתרוג הכושי אפי' אינו נדמה אלא כושי ממש דהיינו רשב"י וחבריו האמתיים מ"מ הא לן והא להו לבניי בבלי כשר ולבני א"י פסול דבעי' יישוב א"י ע"י ישראל. (אתרוג הבוסר עיי' בחידושינו בזה לעיל ל"א ע"ב):

17. רש"י תהלים פרק כז פסוק ד

(ד) ולבקר בהיכלו - ליראות שם בכל בקר ובקר כך פירשו דונש, ומנחם חברו עם לא יבקר בין טוב לרע (ויקרא כ"ז), אבל דונש פתר לשון בוקר:

18. וכך לשונו של המדרש:

"בן זומא אומר מצינו פסוק כולל והוא 'שמע ישראל וגו'. בן ננס אומר מצינו פסוק כולל יותר והוא 'ואהבת לרעך כמוך'. שמעון בן פזי אומר מצינו פסוק כולל יותר והוא 'את הכבש האחד תעשה בבוקר וגו'. עמד ר' פלוני על רגליו ואמר הלכה כבן פזי..."

19. ואלו דברי המהר"ל בספרו נתיבות עולם ב - נתיב אהבת ריע - פרק א

"...ומה שאמר בן פזי את הכבש האחד תעשה בבקר הוא כלל גדול בתורה יותר, רצה לומר מה שהאדם עובד הש"י בתמידות הגמור והוא עבדו, וכמו שהעבד לא סר עבודתו מן אדון שלו רק הוא עובדו תמיד, ולכן אמר את הכבש האחד תעשה בבוקר וגו' שזה נאמר על קרבן תמיד שחר וערב דבר זה הכלל בתורה, שתכלית המכוון שיהיה האדם עבד להקב"ה וכל שאר התורה פירושא שע"י המצות הוא עובד את בוראו לגמרי."